

πραγματιώνουν έτσι φυσικές δομές. Γι' αυτό στις μορφές τους μπορούν να διαπιστωθούν, άμεσα ή έμμεσα (κατά τὸ εἶδος τῆς μελέτης, ἢ τῆς δόξης), οἱ πιὸ ριζικὲς φυσικὲς μορφές καὶ μαζί οἱ πιὸ προηγμένες πνευματικὲς θέσεις. Ἐντυπωσιακὸ στοιχεῖο γιὰ τὸ «σύγχρονο» μελετητὴ ὁ μύθος, πού θάναυσα σήμερα κακοποιεῖται στίς κατασκευασμένες κοινωνικὲς μορφές.

β.— Ἀπὸ τὴν ἀμεσότητα τῆς ἐπαφῆς μὲ τὴ φύση ὡς τὴν ἀμεσότητα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ συγκεκριμένου ὑποκειμένου τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι κρατᾷ (ἔστω σάν ἐνδεχομένης) ὅλες τίς δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς σχέσης του, ἐριμηνευτικῆς ἢ ποιητικῆς, μὲ τὸν κόσμον καὶ τὴ φύση του. Τὸ τραγοῦδι εἶναι ἀνάσα ψωμοῦ, καρποῦ, ριζῆς, νεροῦ.

γ.— Ἀπόψεις πῶς τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια δὲν ὑπάρχουν πιά προφανῶς ἀναφέρονται σὲ συγκεκριμένες μορφές μὲ λαογραφικὸ τρόπο. Παραβλέπουν πῶς τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι δὲν εἶναι ἡ τυπικὴ γλῶσσα (τῆς ἐπιστήμης) ἀλλὰ μορφὴ ζωῆς ἰσοδυναμῆ μ' ἄλλες πού συνυπάρχουν μαζί του καὶ πού ὅλες συνεκδηλώνονται ἢ συνολικὰ ἢ μίᾳ ἐκδηλώνει ὅλες: ἂν δὲ μᾶς ἐμποδίζει ἡ τυπικὴ ἀριθμητικὴ, μίᾳ μορφῇ λέει τίς ὅλες καὶ κάθε μορφῇ εἶναι ὅλες.

δ.— Ἡ ἐριμηνεία τῶν τραγοῦδιῶν μ' ἐπικαιρικὰ ἢ ἐπιστημονικὰ δεδομένα δὲν εἶναι κάτι σοβαρὸ, συχνὰ μάλιστα εἶναι ὀλοτέλα ἀφελῆς καθὼς ἀπομονώνει τίς μορφές καὶ φτιάχνει κατασκευές (ἐριμηνείες: σάν αὐτὲς πού δίνουμε στὸ «Νεκρὸ ἀδερφό», στὸ «Γεφύρι τῆς Ἄρτας», στὸ Διγενή, στὰ μοιρολόγια καὶ ὅ,τι ἄλλο, ἄς τίς θεωρήσουμε ἀπλῶς «ἐπιστημονικές»: δταν ὁ «Διγενής» μεταωρίζει μπροστὰ μᾶς τόσες ἀνώνυμες ζωὲς τόσων καὶ τόσων στιγμῶν αἰῶνων χρόνου ἀνθρώπου - φύσης, εἶναι πολλὸ στενόψυχο νὰ τὸν ἐριμηνεύουμε σάν ἄψυχο καὶ ἔριζο σκισσογράφημα τυπωμένο.

ε.— Τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι διδάσκει τὴ σωστὴ δημοτικὴ ζωὴ σ' ἀλήθεια, τὰ διδάσκει ὅλα (τὰ ἀναιώνια τοῦ ἀνθρώπου).

στ.— Ὁ καθένας καὶ πάντοτε μπορεῖ νὰ χαρεῖ στὴ ζωὴ του τὸ ρυθμὸ τοῦ κόσμου πού φέρνει τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι καὶ σάν κοινωνικότητα.

Σωκράτης Α. Σκαρτῆς

ΜΕΛΕΤΗ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἀπορρίπτουμε τὴν τωρινὴ ἐπιστημονικὴ γλῶσσα
γιατὶ εἶναι ψεύτικη
καὶ ἐπικίνδυνη.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΟΙΗΣΗΣ

Πῶς νὰν τὰ ποῦμε ὅλα μᾶς
μὲ εἰκοσιτέσσερα ἢ τριάντα ἢ σαράντα ἢ
δυὸ χιλιάδες γράμματα
ἔτσι κλεισμένοι;
Μὲ τὴν ποίηση;

ΜΝΗΜΗ

* Τὰ ὀνόματα καὶ οἱ πολλὲς λέξεις δὲ σημαίνουν τίποτα· αὐτὸ τὸ τίποτα τὸ ἔχουμε.
* Ἡ ὁμηρικὴ ποίηση μᾶς εἶναι οἰκία, γιατί ἔχει τὸ ἴδιο ἦθος μὲ τὰ δημοτικὰ.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

* Ἡ γλῶσσα τοῦ ἔρωτα
* Ἡ γλῶσσα τοῦ ἀγλωσσου νηπίου
* Τὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ Τὸ μῆλμά του

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΟΜΗΡΟΣ

ναὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οἴποτε φύλλα
καὶ ὄζους
φύσει, ἐπειθὴ πρῶτα τομῆν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,

οὐδ' ἀναθλήσει· περὶ γὰρ οὐδ' ἔ χαλκὸς ἔλεγεν
φύλλα τε καὶ φλοῖόν· νῦν αὐτὲ μιν νῆς ἄ-
χαιῶν
ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπύλοι, οἵτε θῆ-
σταις